

Dag van de geschiedenis fysiotherapie

De vergissing van Descartes

Tekst: Huub Vossen PT, MMT, Dr. Anton de Wijer.

Vrijdag **23 september 2022** was er weer de jaarlijkse studiedag van de Stichting Geschiedenis Fysiotherapie (SGF) in het Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland op Urk.

Prominente sprekers namen het publiek mee naar de vakinhoudelijke geschiedenis met een blik naar de toekomst. Aan bod kwamen het behandelen van lage rugklachten, het ontstaan en toepassen van de bindweefselmassage en het ontstaan en huidige positie van de psychosomatische fysiotherapie als specialisatie binnen het domein van de fysiotherapie.

Voor de startende fysiotherapeuten een eyeopener en mogelijk zelfs richting gevend voor de keuzes die zij gaan maken.

Voorzitter van de dag, dr. Anton de Wijer, legt uit hoe het Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland is ingedeeld met de verschillende medische disciplines zoals geneeskunde, farmacie, klinische chemie, verpleegkunde, verloskunde, tandheelkunde en fysiotherapie.

Het doel van de SGF, als onderdeel van het Trefpunt, is vooral bewaren en leren van dat wat van belang is. Studenten kunnen bijvoorbeeld naast beeldmateriaal en apparaten vooral leerboeken vanaf het begin van de 19^e eeuw terugvinden.

Dr. Anton de Wijer

Kern van de van de huidige fysiotherapie is dat we in een interdisciplinaire wereld leven en ook zo worden opgeleid. Het uitwisselen van kennis met ander disciplines is een absolute meerwaarde en vindt hier m.n. plaats op de vrijwilligersdagen..

Drs. John Bos, fysio/manueel therapeut, neuropsycholoog en docent gaf, vanuit een terugblik van de laatste 50 jaren tot heden, een uiteenzetting over de fysiotherapeutische behandeling van patiënten met rugpijnklachten.

Drs. John Bos

Het feit dat het aantal mensen met rugpijn nog steeds toeneemt, zegt dat we iets niet goed doen!!! Dus moet er iets veranderen. Maar wat.....

We zijn gestart vanuit een bio-medische oriëntatie (discus, lumbalisatie etc.) en in de jaren '70 was er een paradigmashift naar het bio-psycho-sociaal model. De vergissing zit dus in die oude tweedeling van lichaam en geest. *"Probeer het eens bij elkaar te krijgen"* vroeg John zich af. De behandeling van lage rugklachten veranderde de laatste 50 jaar van massage naar 'hands off'. Maar slaan we hierin niet door? Zelfs in de richtlijnen werd opgenomen dat de eerste 6 weken geen fysiotherapie meer was geïndiceerd? Van dat laatste komen we terug omdat sommige patiënten dan met nog meer rugklachten en impact hiervan bij de fysiotherapeut komen. Enige gepaste aandacht voor een mens met acute rugpijn mag weer en is ook op zijn plaats, aldus John. Verder ging John in op enkele turbulente ontwikkelingen in de fysiotherapie. Bijvoorbeeld Peter O'Sullivan, die de 'Motor Controle Impairment' op de markt bracht en vervolgens heel recent (afgelopen zaterdag op het NVMT-congres) aan gaf dat ook dit het niet helemaal gaat worden. Het advies is om niet te lang te blijven

hangen in een zoektocht naar oorzaken van rugklachten maar voorwaarts moeten in de zoektocht naar gepaste individuele oplossingen.

Irene Piët, PT

De alom bekende collega Mw. Irene Piët, auteur van het standaardwerk 'Bindweefselmassage' gaf een inleiding over het gebruik van deze behandelmethodes. *"Je kijkt niet alleen naar botten en huid maar ook naar de organen"*, aldus Irene. Wat voor spanning zit er in de huid, wat zijn bindweefselzones, gewebswäsche, verschuifmethode, ontstoringpunten etc. Het hele arsenaal van bindweefselmassagetechnieken werd door Irene op een vakkundige manier belicht. Ook werd speciaal voor deze studiedag een demonstratiefilm opgenomen ism de SGF over 'Bindweefselmassage' die werd gegeven door Irene Piët. Tevens bood Irene de SGF een aardewerken plaquette aan die gemaakt is door haar vader (J.F.M. Piët) van Dr. J.O.H. Reijs, orthopedisch chirurg, oprichter van de Haagse Academie voor Lichamelijke Opvoeding (HALO) en medeoprichter van het Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie.

Plaquette Dr. J. Reijs.

Anwer Smit, psychosomatisch fysiotherapeut, presenteerde in samenspraak met Thirza Douglas de geschiedenis van de specialisatie “psychosomatische fysiotherapie” (NPF).

Anwer Smit, PT

In vogelvlucht gaf zij in een tijdlijn weer welke ontwikkelingen de vereniging heeft doorgemaakt en daarmee de toegevoegde waarde binnen de fysiotherapie en het

huidige zorgstelsel. Met trots blikt de NPF terug op 40 jaar doorgemaakte ontwikkelingen waarbij domeinbeschrijving, nationale en internationale erkenning als specialisatie de belangrijkste wapenfeiten zijn.

Praktijkintermezzo's.

Ronald Valk, bestuurslid SGF presenteerde een praktijkintermezzo over de ontwikkeling van massageapparatuur en in het bijzonder de in bruikleen van het Boerhave Museum ‘hamer van Mezger’ die dr. Johan Mezger gebruikte in zijn dagelijkse praktijk.

Ronald Valk, PT

Rob Karstens, bestuurslid SGF, presenteerde een praktijkintermezzo over de rijke literatuur die in bezit is van de SGF in de heilgymnastische bibliotheek met in het bijzonder een brief van dr. Johan Mezger.

Rob Karstens, PT

Over de auteurs

Huub Vossen, publicist SGF

Werkzaam als fysio/manueeltherapeut in de medisch specialistische revalidatie in revalidatie centrum Heliomare te Wijk aan Zee.

Dr. Anton de Wijer, voorzitter SGF

Oud-Opleider Gnathologie bij de vakgroep Mondziekten, Kaakchirurgie en Bijzondere Tandheelkunde in Utrecht en Faculteit Tandheelkunde in Nijmegen.

Beeldmateriaal

Stichting geschiedenis fysiotherapie (SGF). Trefpunt Medische Geschiedenis Nederland (TMGN) Foksdiep 8 Urk.

De Stichting Geschiedenis Fysiotherapie (SGF) heeft een ANBI status en is geheel afhankelijk van ondersteuning. U kunt ons steunen als begunstiger (€ 25 p/j) of als mecenas (€ 100 p/j).

Voor info over de **Stichting Geschiedenis Fysiotherapie** verwijzen we u naar [dewww.sgfinfo.nl](http://www.sgfinfo.nl)